

Aan:
Minister van OCW
Ministerie van OCW
Cultuurwoordvoerders in Tweede Kamer
Raad voor Cultuur
Melle Daamen

Amsterdam, 17 december 2013

Geachte dames en heren,

Het artikel van Melle Daamen in NRC Handelsblad van 7 december jl. over het cultuurbeleid, en de discussie die daarop is gevolgd, hebben tot veel reacties geleid. Dit vindt aanstaande zondag 22 december een voorlopig einde tijdens een debat in de Stadsschouwburg in Amsterdam. Er valt van alles te zeggen over het cultuurstelsel en daar is met het laatste debat in de Tweede Kamer reeds een begin mee gemaakt. Maar om nu het voortbestaan van gezelschappen en instellingen ter discussie stellen zonder visie, feiten en inhoudelijk oordeel is niet zinvol. Het doet ook geen recht aan wat velen in het afgelopen jaar hebben weten te bereiken met veel minder middelen. In 2016 worden de adviezen uitgebracht voor de volgende cultuurnota. Dan is het moment daar om over het voortbestaan van instellingen te spreken op basis van een visie, die perspectief biedt voor kunst en cultuur in stad en regio.

Van de politiek verwachten wij dat deze een brede visie ontwikkelt op kunst en cultuur, waarbij niet alleen wordt gekeken naar het gesubsidieerde culturele aanbod, maar naar alle aspecten in de samenleving waarvoor cultuurbeleid van belang is. Dat begint bij de inrichting van het primaire onderwijs en eindigt zowel bij internationaal erkend toptalent alsook bij een betere maatschappelijke inbedding van kunst en een gezonde creatieve industrie.

Ondertussen moeten we de dilemma's, waarvan Daamen er enkele aankaart, niet uit de weg gaan. Zijn oproep voor meer internationale samenwerking en coproductie is in lijn met wat we op veel podia en bij veel musea al zien gebeuren. Zijn stelling dat er teveel nadruk ligt op aantallen en vernieuwing en te weinig op zeggingskracht en ambachtelijkheid verdient aandacht. Wat ons betreft moet in het komend jaar voor een aantal onderwerpen goed worden gezocht naar oplossingen:

Eerst evalueren en dan nieuwe keuzes maken

Met ingang van 2013 hebben alle gesubsidieerde culturele instellingen grote bezuinigingen te verwerken gekregen. Een aantal is gefuseerd en is nu bezig zich een nieuwe positie te verwerven en een publiek op te bouwen. Met minder geld moet meer worden gedaan. Ook weten we nog niet wat de gevolgen zijn van bezuinigingen bij gemeenten en van teruglopende private inkomsten. Met verkenningen door de Raad voor Cultuur, informatie van de fondsen, brancheorganisaties en gemeenten, moet het mogelijk zijn om volgend jaar een prognose te geven van de staat van de culturele sector. Alleen dan kan worden vastgesteld of het huidige cultuurbeleid voldoet, niet alleen in de randstad, maar ook in de regio. Dat is dus het moment waarop het debat over de uitgangspunten van het Nederlandse cultuurbeleid gevoerd moet worden en welke politieke keuzes gemaakt moeten worden om de diversiteit, toegankelijkheid en kwaliteit van de sector te garanderen.

Zorg voor betere afstemming tussen rijk en lagere overheden

Omdat gemeenten een grote rol spelen en de lokale infrastructuur bepalend is voor het functioneren van landelijke gefinancierde instellingen, is die afstemming steeds belangrijker. Kunsten '92 heeft hier lang op gehamerd en in haar stelselbrief heeft de minister daarvoor de eerste stappen gezet. Wat ons betreft had de minister in haar brief nog een stap verder mogen gaan. Met name voor talentontwikkeling is een landelijke aanpak met regionale uitstraling hard nodig.

Laat de podiumkunsten zelf voorstellen doen om knelpunten in de sector op te lossen

Zowel podia als gezelschappen zien problemen op zich afkomen, mede als gevolg van veranderend overheidsbeleid: de aansluiting tussen vraag en aanbod, de teruglopende bezoekcijfers wegens recessie, de liquiditeitspositie van instellingen en podia, maar ook het dreigende 'gat in de keten' door het wegvallen van voorzieningen voor talentontwikkeling. Kunsten '92 heeft voorgesteld om een commissie te faciliteren die de mogelijkheden onderzoekt om het Nederlandse podiumkunstenbestel te versterken. Hier worden op dit moment gesprekken over gevoerd met de brancheorganisaties.

Versterk talentontwikkeling in alle disciplines

Kunsten '92 wil met de Federatie Cultuur in het voorjaar van 2014 aandacht besteden aan talentontwikkeling in alle disciplines. De ingrepen in voorzieningen hiervoor zijn te fors geweest, niet alleen bij de podiumkunsten maar zeker ook bij de beeldende kunst en de nieuwe media. Opheffing van het mediafonds kan bovendien grote gevolgen hebben. De minister komt nog voor de zomer met een brief hierover.

Tot slot

De Raad voor cultuur dient onafhankelijk te zijn en mag niet de verdenking op zich laden een vooringegenomen standpunt in te nemen voordat de verkenningen over hoe het er werkelijk voorstaat bekend zijn. De discussie wordt nu op voorhand versmald tot vermeend overaanbod en dat wekt geen vertrouwen. De discussie moet veel breder gevoerd worden en recht doen aan de rol die kunst en cultuur spelen in stad en regio. Wij en met ons de vele culturele instellingen zullen dat brede belang op alle manieren onder de aandacht van publiek en politiek blijven brengen.

Met vriendelijke groet,

Jet de Ranitz, voorzitter
Vereniging voor kunst, cultuur en erfgoed Kunsten '92